

Viziunea privind viitoarea unitate administrativ-teritorială amalgamată

Visoca · Rudi · Crișcăuți · Dărcăuți · Teleșeuca

o comunitate nouă, cu o administrație publică locală comună

Raion: Soroca | Populație: 4.205 loc. | Centru administrativ: com. Visoca | Data: 19 iunie 2026 |
Facilitator: Grigore Stegarescu

Introducere

Prezentul document constituie **prima versiune a Viziunii** de dezvoltare a viitoarei unități administrativ-teritoriale (UAT) formate prin amalgamarea voluntară a comunelor Visoca, Rudi, Crișcăuți, Dărcăuți și Teleșeuca. Cele cinci localități urmează să devină o **comunitate unică, gestionată de o administrație publică locală comună**, cu centrul administrativ stabilit la com. Visoca.

Configurația propusă întrunește criteriile de eligibilitate prevăzute de Legea nr. 225/2023: o populație totală de **4.205 locuitori** (peste pragul minim de 3.000) și un teritoriu continuu. Procesul beneficiază de un pachet de **stimulente financiare de stat de cca 18,35 mil. lei**, acordate conform HG nr. 925/2023, destinate pregătirii fuziunii, investițiilor capitale și susținerii bugetului local al noii comunități.

Validare conform Legii nr. 225/2023

✓ Populație ≥ 3.000

4.205 locuitori

✓ Teritoriu continuu

Da

Viziunea noastră pentru 2030

Ne propunem ca, până în 2030, comunitatea amalgamată Visoca–Rudi–Crișcăuți–Dărcăuți–Teleșeuca să devină o unitate administrativ-teritorială puternică și unită, în care fiecare locuitor are acces la apă potabilă, drumuri practicabile și servicii publice de calitate, indiferent de satul în care trăiește. O administrație comună, mai eficientă și mai aproape de cetățean, va gestiona resursele în mod echitabil și va atrage investițiile necesare pentru o dezvoltare durabilă, păstrând în același timp identitatea și tradițiile fiecărei localități.

1. Profilul comunității

Localități: Visoca, Rudi, Crișcăuți, Dărcăuți, Teleșeuca (raionul Soroca)

Populație 4.205	Gospodării 3.387	Suprafață 145,37 km² 14.536 ha	Drumuri 125,42 km
---------------------------	----------------------------	--	-----------------------------

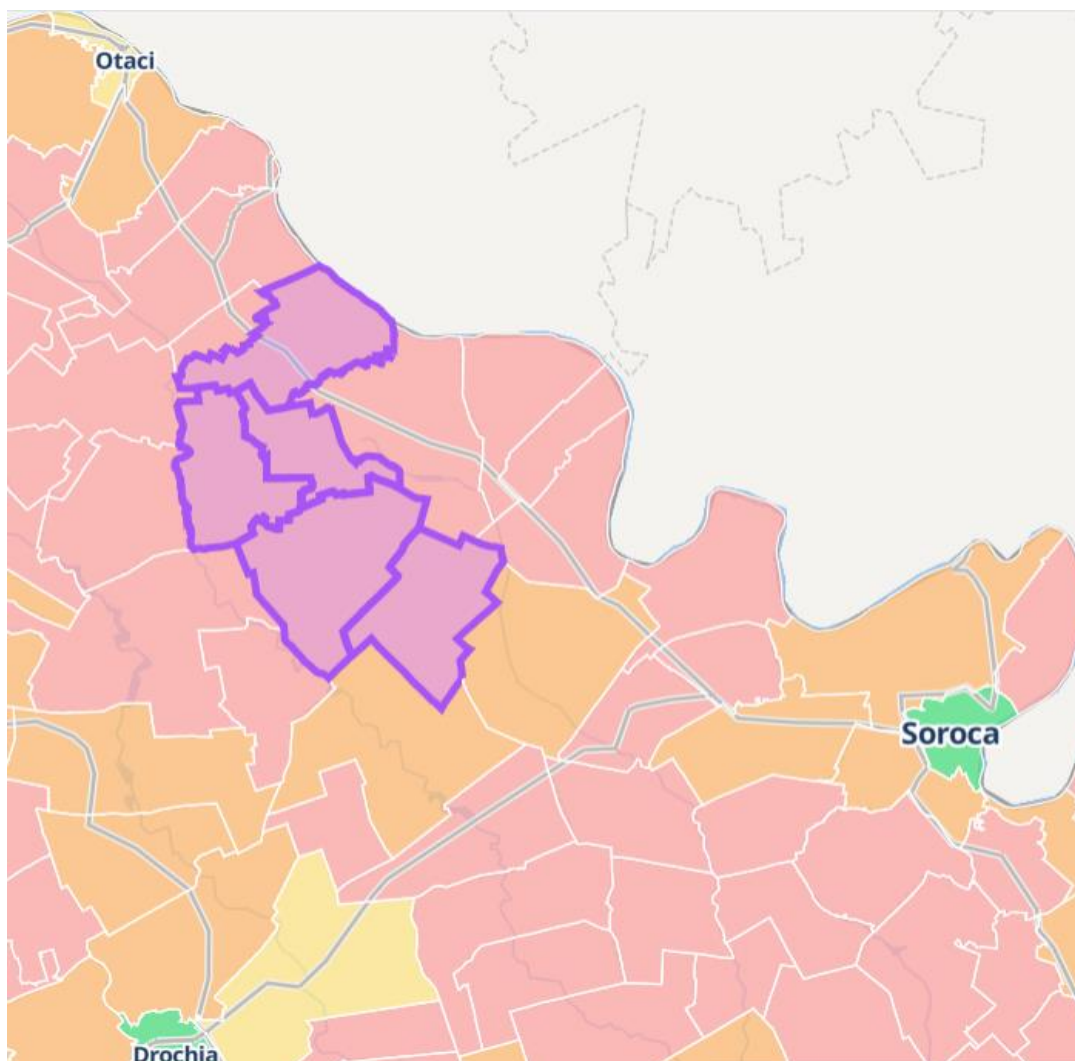

Fig. 1 — Conturul viitoarei UAT amalgamate (sursă: simulator AmalgaSim 2.6.4, amalgamator.gov.md)

Surse de date: populație BNS 2024; capacitate fiscală (IVPF) 2025; venituri proprii 2025; locuințe 2024. Datele au caracter orientativ și necesită verificare manuală.

2. Centrul administrativ și evaluarea criteriilor

Centrul administrativ al noii UAT va fi **s. Visoca** (1.188 locuitori), desemnată pe baza scorului compozit cel mai ridicat — populație, capacitate fiscală pe cap de locuitor și nivelul serviciilor, conform HG nr. 925/2023, pct. 8–10. Geografic s. Visoca se află în centrul noi UAT amalgamată.

Localitate	Populație	Fiscal / cap (lei)	Servicii	Scor
s. Visoca	1.188	1.511	0,05	2,5
s. Rudi	780	1.798	0,71	2
s. Crișcăuți	749	2.003	0,00	1,5
com. Dărcăuți	946	1.405	0,62	0
com. Teleșeuca	542	1.502	0,02	0

Rândul evidențiat marchează centrul administrativ desemnat. Scor = populație + capacitate fiscală + servicii (HG 925/2023).

3. Harta serviciilor — pe fiecare UAT

Fiecare serviciu public este evaluat pe o scală de la 1 la 5, unde **1** indică un serviciu inexistent sau critic, iar **5** un serviciu asigurat la nivelul întregii localități. Pentru fiecare localitate, tabelul prezintă nivelul atins, iar analiza care urmează precizează pragurile de referință (procentual, acolo unde se aplică) și semnificația calitativă a nivelului.

s. Visoca • 1.188 loc.

Serviciu	Nivel
Rețea de apă potabilă	2 / 5
Canalizare publică	1 / 5
Drumuri asfaltate	1 / 5
Drumuri pietruite	4 / 5
Transport public	3 / 5
Iluminat stradal	2 / 5
Grădiniță	5 / 5
Teren de sport / loc de joacă	5 / 5
Colectare deșeuri solide	3 / 5

Analiza indică faptul că localitatea dispune de servicii educaționale și recreative bine dezvoltate, grădinița și terenurile de sport/locurile de joacă având o acoperire estimată de peste 80% (nivel 5/5). În același timp, infrastructura tehnico-edilitară rămâne insuficient dezvoltată: rețeaua de apă potabilă deservește aproximativ 20–39% din gospodării (nivel 2/5), sistemul de canalizare publică este aproape inexistent (sub 20% acoperire, nivel 1/5), iar drumurile asfaltate sunt foarte limitate (nivel 1/5). Localitatea beneficiază însă de o rețea extinsă de drumuri pietruite (60–79% acoperire, nivel 4/5), de un acces moderat la transport public (4-6 rute pe zi, nivel 3/5) și de servicii de colectare a deșeurilor aflate într-un stadiu intermediar de dezvoltare (40–59%, nivel 3/5). Per ansamblu, principalele necesități investiționale ale localității vizează extinderea rețelelor de utilități publice și modernizarea infrastructurii rutiere.

s. Rudi • 780 loc.

Serviciu	Nivel
Rețea de apă potabilă	1 / 5
Canalizare publică	1 / 5
Drumuri asfaltate	1 / 5
Drumuri pietruite	3 / 5
Transport public	2 / 5
Iluminat stradal	4 / 5
Grădiniță	5 / 5
Teren de sport / loc de joacă	4 / 5

Serviciu	Nivel
Colectare deșeuri solide	4 / 5

Analiza indică un nivel bun de dezvoltare a serviciilor comunitare și a unor servicii publice de bază, însă infrastructura tehnico-edilitară rămâne insuficient dezvoltată. Rețeaua de apă potabilă, sistemul de canalizare și drumurile asfaltate au o acoperire foarte redusă, de sub 20% (nivel 1/5). În schimb, localitatea beneficiază de un sistem de iluminat stradal bine dezvoltat (4/5) și de servicii eficiente de colectare a deșeurilor solide (60–79% acoperire, nivel 4/5). Rețeaua de drumuri pietruite și accesul la transportul public se situează la un nivel moderat (nivelurile 3/5 și 2/5). Totodată, grădinița și infrastructura sportivă și de recreere sunt foarte bine dezvoltate (peste 80% acoperire, nivel 4/5). Per ansamblu, principalele necesități investiționale ale localității vizează extinderea rețelelor de apă și canalizare, precum și modernizarea infrastructurii rutiere.

s. Crișcăuți · 749 loc.

Serviciu	Nivel
Rețea de apă potabilă	2 / 5
Canalizare publică	1 / 5
Drumuri asfaltate	1 / 5
Drumuri pietruite	3 / 5
Transport public	2 / 5
Iluminat stradal	4 / 5
Grădiniță	5 / 5
Teren de sport / loc de joacă	4 / 5
Colectare deșeuri solide	1 / 5

Analiza indică o dezvoltare bună a serviciilor sociale și comunitare, localitatea beneficiind de iluminat stradal, grădiniță și infrastructură sportivă și de recreere foarte bine dezvoltate (peste 80% acoperire, nivel 4/5). În același timp, infrastructura tehnico-edilitară prezintă deficiențe importante: rețeaua de apă potabilă deservește doar aproximativ 20–39% din gospodării (nivel 2/5), iar sistemele de canalizare și drumurile asfaltate au o acoperire foarte redusă, sub 20% (nivel 1/5). Rețeaua de drumuri pietruite și accesul la transportul public sunt dezvoltate la un nivel moderat (nivelurile 3/5 și 2/5). O problemă distinctă a localității este nivelul foarte redus al serviciilor de colectare a deșeurilor solide (nivel 1/5), ceea ce indică necesitatea unor investiții prioritare în domeniul salubrității. Per ansamblu, principalele necesități de dezvoltare vizează extinderea infrastructurii de utilități publice, modernizarea drumurilor și îmbunătățirea serviciilor de gestionare a deșeurilor.

com. Dărcăuți · 946 loc.

Serviciu	Nivel
Rețea de apă potabilă	4 / 5
Canalizare publică	1 / 5
Drumuri asfaltate	1 / 5
Drumuri pietruite	2 / 5
Transport public	3 / 5
Iluminat stradal	4 / 5
Grădiniță	5 / 5
Teren de sport / loc de joacă	1 / 5
Colectare deșeuri solide	4 / 5

Analiza indică un nivel relativ bun de dezvoltare a infrastructurii și serviciilor publice. Rețeaua de apă potabilă este bine dezvoltată, deserving aproximativ 60–79% din gospodării (nivel 4/5), de asemenea, serviciile de colectare a deșeurilor solide înregistrează niveluri ridicate (4/5). Pe de altă parte, infrastructura sportivă și de recreere înregistrează (1/5). Grădinița este foarte bine dezvoltată (peste 80% acoperire, nivel 5/5), iluminatul stradal se situează la un nivel moderat (nivel 4/5), în timp ce transportul public este bine dezvoltat (nivel 3/5 sau 4-6 rute pe zi). Cu toate acestea, localitatea continuă să se confrunte cu deficiențe importante în ceea ce privește canalizarea publică și drumurile asfaltate, ambele având o acoperire foarte redusă (sub 20%, nivel 1/5). Per ansamblu, principalele priorități investiționale vizează dezvoltarea rețelei de canalizare și modernizarea infrastructurii rutiere.

com. Teleșeuca · 542 loc.

Serviciu	Nivel
Rețea de apă potabilă	1 / 5
Canalizare publică	1 / 5
Drumuri asfaltate	1 / 5
Drumuri pietruite	1 / 5
Transport public	2 / 5
Iluminat stradal	2 / 5
Grădiniță	5 / 5
Teren de sport / loc de joacă	4 / 5
Colectare deșeuri solide	3 / 5

Analiza indică o dezvoltare limitată a infrastructurii tehnico-edilitare, majoritatea serviciilor esențiale înregistrând niveluri reduse de acoperire. Rețeaua de apă potabilă, sistemul de canalizare, drumurile asfaltate și drumurile pietruite au o acoperire foarte redusă, de sub 20% (nivel 1/5), iar iluminatul stradal rămâne insuficient dezvoltat (20–39% acoperire, nivel 2/5). Transportul public este moderat dezvoltat nivelul 2/5. În schimb, localitatea beneficiază de o grădiniță foarte bine dezvoltată și de servicii eficiente

de colectare a deșeurilor solide (peste 80% acoperire, nivel 3/5). Infrastructura sportivă și de recreere se situează la un nivel bun de dezvoltare (60–79% acoperire, nivel 4/5). Per ansamblu, localitatea se numără printre UAT-urile care necesită investiții prioritare în infrastructura de bază, în special în domeniul utilităților publice și al infrastructurii rutiere.

Observație. Necesitatea dezvoltării surselor regenerabile de energie (**parc fotovoltaic și stații eoliene**) a fost identificată de Grupul de Lucru Comun drept una dintre prioritățile comune ale viitoarei UAT, fiind inclusă pe **poziția nr. 4** în lista priorităților de investiții. Analiza nivelului de dezvoltare a serviciilor publice evidențiază câteva direcții comune de investiții pentru toate cele cinci localități. Prioritare sunt extinderea și modernizarea infrastructurii de apă și canalizare, precum și reabilitarea și dezvoltarea rețelei de drumuri asfaltate, acestea fiind domeniile cu cele mai reduse niveluri de acoperire. De asemenea, în unele localități sunt necesare investiții suplimentare pentru îmbunătățirea accesului la transportul public, extinderea iluminatului stradal și dezvoltarea serviciilor de gestionare a deșeurilor. În același timp, analiza indică existența unei baze funcționale de servicii sociale și comunitare, toate localitățile dispunând de grădinițe, iar majoritatea având infrastructură sportivă și de recreere la un nivel bun de dezvoltare. Aceste constatări sugerează că viitoarele investiții ar trebui orientate cu prioritate către dezvoltarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare, modernizarea infrastructurii rutiere, îmbunătățirea transportului public, extinderea iluminatului stradal și eficientizarea serviciilor de salubritate.

4. Priorități comune

În cadrul ședinței grupului de lucru comun (GLC), pe baza consultărilor cu cetățenii celor cinci localități, au fost identificate cinci priorități comune pentru viitoarea comunitate. Ele răspund nevoilor resimțite zilnic de locuitori și constituie reperele dezvoltării noii UAT. Fiecărei priorități îi este atribuit un cod (P1–P5), folosit mai departe la repartizarea stimulentei financiare.

Cod	Prioritate comună
P1	Reabilitarea drumurilor și infrastructurii rutiere
P2	Extinderea rețelei de apă potabilă
P3	Iluminat stradal
P4	Spații publice, parcuri, sport
P5	Servicii sociale și de îngrijire a vârstnicilor

5. Priorități specifice per localitate

Amalgamarea nu înseamnă uniformizarea comunităților, ci punerea în comun a forțelor lor, păstrând identitatea și nevoile fiecăreia. Dincolo de prioritățile comune, locuitorii au exprimat în cadrul consultărilor necesități specifice care țin de viața de zi cu zi — spațiile culturale, comunitare și sportive, locurile unde oamenii se întâlnesc, învață și își cresc copiii. Noua administrație publică locală comună își propune să răspundă echilibrat acestor nevoi, în fiecare dintre cele cinci localități.

Localitate	Priorități specifice
Visoca	Reparația Muzeului de istorie din localitate; Stație de epurare.
Rudi	Construcția apeductului cu surse de apă; Amenajarea drumului de acces spre Mănăstirea s. Rudi

Localitate	Priorități specifice
Crișcăuți	Deschiderea Centrului comunitar de zi; Amenajarea gunoștilor din localitate.
Dărcăuți	Reparația acoperișului de la Centrul Comunitar din s. Dărcăuți; Amenajarea locurilor publice cu terenuri de joacă și sport în ambele sate, cu parcuri și spații verzi.
Teleșeuca	Construcția apeductului cu surse de apă; Mini teren de fotbal.

6. Stimulente financiare pentru amalgamare

Pentru a sprijini realizarea priorităților de mai sus, amalgamarea voluntară beneficiază de transferuri de stat cu destinație specială, acordate conform **HG nr. 925/2023, Anexa 1**. Pentru viitoarea UAT (4.205 locuitori), pachetul estimat de stimulente este următorul:

Transfer de pregătire 400.000 lei <i>categoria 1.500–9.999 locuitori</i>	Transfer investiții capitale 14.796.418 lei <i>$4.205 \times 3.000 + 4.205^{1,5} \times 8$</i>	Suținere buget local (2028–2030) 3.153.750 lei <i>$4.205 \times 250 \text{ lei/an} \times 3 \text{ ani}$</i>
TOTAL stimulente estimate		18.350.168 lei

Sumele au caracter orientativ și se confirmă la analiza individuală a cazului de către funcționarii statului.

Pentru ce se cheltuie stimulentele

Fiecare transfer finanțează priorități precise, identificate prin codurile P1–P5 din secțiunea 4:

Stimulent	Sumă	Tip de cheltuieli	Priorități
Transfer de pregătire	400.000 lei	susținerea procesului de amalgamare; deschiderea CUPS; proiecte/documentație tehnică ce anticipează investițiile capitale și fundamentează investițiile ulterioare din Transferul 2	P1 • P2 • P3
Transfer investiții capitale	14.796.418 lei	Investiții capitale în infrastructura publică — rețea de apă, drumuri, gestionarea deșeurilor — completate de fonduri UE (FEDR/PNRR), FNDRL și buget local.	P1 • P2 • P3
Suținere buget local (2028–2030)	3.153.750 lei	Funcționarea administrației comune și a serviciilor publice; capacitatea de co-finanțare și de atragere a fondurilor.	P4 • P5

Pe scurt: transferul pentru investiții capitale — cea mai mare sumă — acoperă prioritățile de infrastructură **P1, P2 și P3**; transferul de pregătire lansează organizarea administrației comune și digitalizarea inițială a serviciilor, documentație tehnică (**P1, P2, P3**), iar susținerea bugetară pe trei ani asigură funcționarea serviciilor și capacitatea de a atrage fonduri (**P4 și P5**). Repartizarea finală pe obiective se aprobă de consiliul local al noii UAT.

7. Estimare bugetară orientativă

Stimulentul 2 (transfer investiții capitale): $4.205 \times 3.000 + 4.205^{1,5} \times 8 = 14.796.418$ MDL

Prioritate	Cost estimat	Surse de finanțare	Orizont
1. Reabilitarea drumurilor și infrastructurii rutiere	> 10 mil. MDL	Fond Amalgamare Voluntară, FNDRL, Fonduri UE (FEDR/PNRR), Donatori bilaterali, Buget local	1–3 ani
2. Extinderea rețelei de apă potabilă	> 10 mil. MDL	Buget local, FNDRL, Fonduri UE (FEDR/PNRR), Fond Amalgamare Voluntară, Donatori bilaterali	3–5 ani
3. Iluminat stradal	2 – 10 mil. MDL	Buget local, FNDRL, Fonduri UE (FEDR/PNRR), Fond Amalgamare Voluntară, Donatori bilaterali	1–3 ani
4. Spații publice, parcuri, sport	500.000 – 2.000.000 MDL	Buget local, FNDRL, Fonduri UE (FEDR/PNRR), Donatori bilaterali	1–3 ani
5. Servicii sociale și de îngrijire a vârstnicilor	2 – 10 mil. MDL	Buget local, FNDRL, Fonduri UE (FEDR/PNRR), Parteneriat public-privat, Donatori bilaterali	3–5 ani

Buget local cumulat: 24.737.800 MDL

Nevoi de transport

- Parcare sau punct de îmbarcare amenajat

Ce câștigă locuitorii din amalgamare

Acces la finanțări mai mari. O comunitate mai mare devine eligibilă pentru fonduri și programe la care localitățile mici, separat, nu aveau acces — inclusiv fonduri europene.

O administrație mai puternică. Unirea resurselor și a personalului înseamnă o capacitate mai mare de a planifica, implementa și întreține proiectele de infrastructură.

Investiții în prioritățile reale. Stimulentele de stat și prioritățile stabilite împreună aduc apă potabilă, drumuri reabilite și servicii moderne pentru toți locuitorii.

Angajament

Grupul de lucru se angajează să consulte cetățenii din toate localitățile cu privire la această Viziune și să o prezinte Consiliilor locale pentru aprobare înainte de finalizarea procesului de amalgamare voluntară.

Semnat în cadrul ședinței grupului de lucru:

Oleg Rozimovschi Președintele GLC	Grigore Pleșca Secretarul GLC
---	---

Lista membrilor GLC prezenți la ședință se anexează (PV).